

Disposición derradeira cuarta. *Potestades regulamentarias en Ceuta e Melilla.*

As cidades de Ceuta e Melilla exercerán as potestades normativas regulamentarias que teñen atribuídas polas leis orgánicas 1/1995 e 2/1995, do 13 de marzo, dentro do marco desta lei e das que o Estado promulgue para tal efecto.

Disposición derradeira quinta. *Actualización de multas.*

Facúltase o Goberno para actualizar mediante real decreto a contía das multas establecidas nesta lei de acordo cos índices de prezos para o consumo.

Disposición derradeira sexta. *Entrada en vigor da lei.*

Esta lei entrará en vigor ós tres meses da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,
Mando a tódolos españois, particulares e autoridades, que cumbran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 21 de novembro de 2003.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21340 LEI 44/2003, do 21 de novembro, de ordenación das profesións sanitarias. («BOE» 280, do 22-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban tódolos que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

A primeira regulación das profesións sanitarias en España prodúcese mediado o século XIX, pois xa o Regulamento para as subdelegacións de Sanidade Interior do Reino, do 24 de xullo de 1848, determinaba que o exercicio das profesións de medicina, farmacia e veterinaria estaba comprendido dentro do ramo da sanidade.

Pola Lei do 28 de novembro de 1855, sobre o servizo xeral de sanidade, instituíronse os xurados médicos provinciais de cualificación, que tiñan por obxecto previr, amoestar e cualifica-las faltas que cometeran os profesionais no exercicio das súas facultades, así como regulariza-los seus honorarios, reprimi-los abusos e establecer unha severa moral médica.

Tanto a Lei de 1855 como a Instrucción xeral do 12 de xaneiro de 1904, preocupáronse de regulamentar, sequera embrionariamente, o exercicio profesional do que denominaron «a arte de curar» co establecemento dun rexistro de profesionais que puxeron a cargo dos subdelegados de Sanidade.

A entrada en vigor, xa a mediados do século XX, doutras leis sanitarias, supuxo o abandono do sistema de ordenación seguido ata entón. A Lei de bases da sanidade nacional, do 25 de novembro de 1944, dedicou unicamente a súa base 12 á organización profesional de médicos, practicantes e odontólogos, cunha única previsión, a da existencia de corporacións profesionais.

A Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, unicamente se refire ó exercicio libre das profesións sanitarias, sen afronta-la súa regulación, aínda que prevé, como competencia do Estado, a homologación de programas de formación posgraduada, perfeccionamento e especialización de persoal sanitario, así como a homologación xeral dos postos de traballo dos servizos sanitarios. Iso é así porque a Lei xeral de sanidade é unha norma de natureza predominantemente organizativa, o obxectivo primordial da cal é establece-la estrutura e funcionamento do sistema sanitario público no novo modelo político e territorial do Estado que deriva da Constitución de 1978.

Debido a iso, o esencial do exercicio da medicina e do resto das profesións sanitarias, coa soa excepción da odontoloxía e outras profesións relacionadas coa saúde dental, ás cales se refire a Lei 10/1986, do 17 de marzo, queda deferido a outras disposicións, xa sexan as reguladoras do sistema educativo, xa as das relacións cos pacientes, xa as relativas ós dereitos e deberes dos profesionais en canto tales ou xa as que regulan as relacións de servizo dos profesionais cos centros ou as institucións e corporacións públicas e privadas.

Esta situación de práctico baleiro normativo, unida á íntima conexión que o exercicio das profesións sanitarias ten co dereito á protección da saúde, co dereito á vida e á integridade física, co dereito á intimidade persoal e familiar, co dereito á dignidade humana e co dereito ó libre desenvolvemento da personalidade, aconsella o tratamento lexislativo específico e diferenciado das profesións sanitarias.

Non pode esquecerse, por outra parte, a normativa das Comunidades Europeas, centrada nas directivas sobre recoñecemento recíproco, entre os Estados membros, de diplomas, certificados e outros títulos relativos ó exercicio das profesións sanitarias que, na medida en que subordinan o acceso ás actividades profesionais sanitarias á posesión dos títulos que nas directivas se precisan, introducen, indubidablemente, unha limitación ó exercicio profesional que ha de establecerse, no noso dereito interno, por norma con rango formal de lei, tal e como esixe o artigo 36 de nosa Constitución.

O contido da lei, nesta materia, debe de centrarse en regula-las condicións de exercicio e os respectivos ámbitos profesionais, así como as medidas que garantan a formación básica, práctica e clínica dos profesionais.

En virtude de todo iso, esta lei ten por finalidade dota-lo sistema sanitario dun marco legal que considere os diferentes instrumentos e recursos que fagan posible a maior integración dos profesionais no servizo sanitario, no preventivo e no asistencial, tanto na súa vertente pública como na privada, facilitando a corresponsabilidade no logro dos fins comúns e na mellora da calidade da atención sanitaria prestada á poboación, garantindo, así mesmo, que tódolos profesionais sanitarios cumpren cos niveis de competencia necesarios para tratar de seguir salvagardando o dereito á protección da saúde.

II

O concepto de profesión é un concepto elusivo que foi desenvolvido desde a socioloxía en función dunha serie de atributos como formación superior, autonomía e capacidade autoorganizativa, código deontolóxico e espírito de servizo, que se dan en maior ou menor medida nos diferentes grupos ocupacionais que se recoñecen como profesións. Malia as ditas ambigüidades e considerando que na nosa organización política só se recoñece como profesión existente aquela que está normada desde o Estado, os criterios que se van utilizar para determinar cales son as profesións sanitarias, débense basear na normativa preexistente. Esta normativa corresponde a dous ámbitos: o educativo e o que regula as corpo-

racións colexiais. Por iso nesta lei se recoñecen como profesións sanitarias aquelas que a normativa universitaria recoñece como titulacións do ámbito da saúde, e que na actualidade gozan dunha organización colexial recoñecida polos poderes públicos.

Por outra parte, existe a necesidade de resolver, con pactos interprofesionais previos a calquera normativa reguladora, a cuestión dos ámbitos competenciais das profesións sanitarias mantendo a vontade de recoñecer simultaneamente os crecentes espazos competenciais compartidos interprofesionalmente e os moi relevantes espazos específicos de cada profesión. Por iso nesta lei non se pretendeu determina-las competencias dunhas e outras profesións dunha forma cerrada e concreta senón que establece as bases para que se produzan estes pactos entre profesións, e que as praxes cotiás dos profesionais en organizacións crecentemente multidisciplinares evolucionen de forma non conflictiva, senón cooperativa e transparente.

III

Co obxectivo de cumprilo fins antes expostos, así como o de mellor protección da saúde conforme o previsto no artigo 43 da Constitución española, esta lei estrutúrase nun título preliminar e noutros cinco títulos.

O título preliminar e o título I diríxense a determina-los aspectos esenciais do exercicio das profesións sanitarias, establecendo, de forma expresa, cáles son tales profesións, reservando ós correspondentes titulados o exercicio destas, determinando os ámbitos funcionais propios de cada unha delas e enumerando os dereitos dos usuarios dos seus servizos profesionais.

O título II da lei regula a formación dos profesionais sanitarios, abordando tanto a formación pregraduada como a especializada e, o que é unha innovación normativa de singular relevancia, a formación continuada. A existencia desta última, con carácter xeral, con efectos no recoñecemento do desenvolvemento profesional do persoal dos servizos sanitarios, ha de ter especial influencia no propio desenvolvemento, consolidación, calidade e cohesión do noso sistema sanitario.

O desenvolvemento profesional e o seu recoñecemento é obxecto de regulación no título III, que establece os seus principios xerais, comúns e homologables en todo o sistema sanitario. Séntanse así as bases dun sistema imprescindible para propicia-lo desenvolvemento do sistema sanitario de acordo co principio de calidade asistencial e de mellora permanente das prestacións sanitarias, sistema que vén sendo requirido polos propios profesionais, polos servizos autonómicos de saúde e polos servizos sanitarios de titularidade privada.

O exercicio profesional no ámbito privado regúlase no título IV desta lei, que establece, como principio xeral, a aplicación ós servizos sanitarios de tal titularidade dos criterios que se determinan nesta norma, co fin de garantir a máxima calidade das prestacións sanitarias, sexa cal sexa o financiamento destas.

A lei complétase co título V, relativo á participación dos profesionais sanitarios no desenvolvemento, planificación e ordenación das profesións sanitarias, participación que se articula a través da Comisión Consultiva Profesional, na que se encontran representados tódolos estamentos profesionais.

TÍTULO PRELIMINAR

Normas xerais

Artigo 1. *Obxecto e ámbito de aplicación.*

Esta lei regula os aspectos básicos das profesións sanitarias tituladas no que se refire ó seu exercicio por

conta propia ou allea, á estrutura xeral da formación dos profesionais, ó desenvolvemento profesional destes e á súa participación na planificación e ordenación das profesións sanitarias. Así mesmo, establece os rexistros de profesionais que permitan facer efectivo os dereitos dos cidadáns respecto das prestacións sanitarias e a adecuada planificación dos recursos humanos do sistema de saúde.

As disposicións desta lei son aplicables tanto se a profesión se exerce nos servizos sanitarios públicos coma no ámbito da sanidade privada.

Artigo 2. *Profesións sanitarias tituladas.*

1. De conformidade co artigo 36 da Constitución, e para os efectos desta lei, son profesións sanitarias, tituladas e reguladas, aquelas en que a formación pregraduada ou especializada se dirixe específica e fundamentalmente a dota-los interesados dos coñecementos, habilidades e actitudes propias da atención de saúde, e que están organizadas en colexios profesionais oficialmente recoñecidos polos poderes públicos, de acordo co previsto na normativa especificamente aplicable.

2. As profesións sanitarias estrutúranse nos seguintes grupos:

a) De nivel licenciado: as profesións para o exercicio das cales habilitan os títulos de licenciado en medicina, en farmacia, en odontoloxía e en veterinaria e os títulos oficiais de especialista en ciencias da saúde para licenciados a que se refire o título II desta lei.

b) De nivel diplomado: as profesións para o exercicio das cales habilitan os títulos de diplomado en enfermería, en fisioterapia, en terapia ocupacional, en podoloxía, en óptica e optometría, en logopedia e en nutrición humana e dietética e os títulos oficiais de especialista en ciencias da saúde para tales diplomados a que se refire o título II desta lei.

3. Cando así resulte necesario, polas características da actividade, para mellora-la eficacia dos servizos sanitarios ou para adecua-la estrutura preventiva ou asistencial ó progreso científico e tecnolóxico, poderase declarar formalmente o carácter de profesión sanitaria, titulada e regulada, dunha determinada actividade non prevista no punto anterior, mediante norma con rango de lei.

Conforme o establecido na Lei 10/1986, do 17 de marzo, sobre odontólogos e outros profesionais relacionados coa saúde dental, teñen carácter de profesión sanitaria a de protésico dental e a de hixienista dental.

4. Nas normas a que se refire o punto 3, estableceranse os procedementos para que o Ministerio de Sanidade e Consumo expida, cando iso resulte necesario, unha certificación acreditativa que habilite para o exercicio profesional dos interesados.

Artigo 3. *Profesionais da área sanitaria de formación profesional.*

1. De conformidade co artigo 35.1 da Constitución, son profesionais da área sanitaria de formación profesional os que presentan os títulos de formación profesional da familia profesional sanidade, ou os títulos ou certificados equivalentes a estes.

2. Os profesionais da área sanitaria de formación profesional estrutúranse nos seguintes grupos:

a) De grao superior: os que presentan os títulos de técnico superior en anatomía patolóxica e citoloxía, en dietética, en documentación sanitaria, en hixiene bucodental, en imaxe para o diagnóstico, en laboratorio de diagnóstico clínico, en ortoprotésica, en próteses dentais, en radioterapia, en saúde ambiental e en audiopróteses.

b) De grao medio: os que presentan os títulos de técnico en coidados auxiliares de enfermería e en farmacia.

3. Terán, así mesmo, a consideración de profesionais da área sanitaria de formación profesional os que estean en posesión dos títulos de formación profesional que, na familia profesional sanidade, estableza a Administración xeral do Estado conforme o previsto no artigo 10.1 da Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional.

4. Os técnicos superiores e técnicos a que se refire este artigo exercerán a súa actividade profesional sanitaria de acordo coas normas reguladoras da formación profesional, dos seus distintos niveis formativos e da súa concreta titulación, no marco do respecto á competencia profesional, responsabilidade e autonomía propias das profesións sanitarias recollidas nos artigos 6 e 7 desta lei.

5. As administracións sanitarias establecerán, nos casos en que resulte procedente, os modelos para a integración e incorporación dos técnicos superiores e técnicos a que se refire este artigo e das súas actividades profesionais sanitarias ós centros e establecementos dependentes ou adscritos a tales administracións, e regularán os sistemas de formación continuada e de desenvolvemento destes.

TÍTULO I

Do exercicio das profesións sanitarias

Artigo 4. *Principios xerais.*

1. De acordo co establecido nos artigos 35 e 36 da Constitución, recoñécese o dereito ó libre exercicio das profesións sanitarias, cos requisitos previstos nesta lei e nas demais normas legais que resulten aplicables.

2. O exercicio dunha profesión sanitaria, por conta propia ou allea, requirirá a posesión do correspondente título oficial que habilite expresamente para iso ou, se é o caso, da certificación prevista no artigo 2.4, e aterase, se é o caso, ó previsto nesta, nas demais leis aplicables e nas normas reguladoras dos colexios profesionais.

3. Os profesionais sanitarios desenvolven, entre outras, funcións nos ámbitos asistencial, investigador, docente, de xestión clínica, de prevención e de información e educación sanitarias.

4. Correspóndelles a tódalas profesións sanitarias participaren activamente en proxectos que poidan beneficia-la saúde e o benestar das persoas en situacións de saúde e enfermidade, especialmente no campo da prevención de enfermidades, da educación sanitaria, da investigación e do intercambio de información con outros profesionais e coas autoridades sanitarias, para mellor garantía das ditas finalidades.

5. Os profesionais terán como guía da súa actuación o servizo á sociedade, o interese e saúde do cidadán a quen se lle presta o servizo, o cumprimento rigoroso das obrigas deontolóxicas, determinadas polas propias profesións conforme a lexislación vixente, e dos criterios de normo-praxe ou, se é o caso, os usos xerais propios da súa profesión.

6. Os profesionais sanitarios realizarán ó longo da súa vida profesional unha formación continuada, e acreditarán regularmente a súa competencia profesional.

7. O exercicio das profesións sanitarias levarase a cabo con plena autonomía técnica e científica, sen máis limitacións cás establecidas nesta lei e polos demais principios e valores contidos no ordenamento xurídico e deontolóxico, e de acordo cos seguintes principios:

a) Existirá formalización escrita do seu traballo reflectida nunha historia clínica que deberá ser común para cada centro e única para cada paciente atendido nel. A historia clínica tenderá a ser soportada en medios electrónicos e a ser compartida entre profesionais, centros e niveis asistenciais.

b) Tenderase á unificación dos criterios de actuación, que estarán baseados na evidencia científica e nos medios dispoñibles e soportados en guías e protocolos de práctica clínica e asistencial. Os protocolos deberán ser utilizados de forma orientativa, como guía de decisión para tódolos profesionais dun equipo, e serán regularmente actualizados coa participación daqueles que os deben aplicar.

c) A eficacia organizativa dos servizos, seccións e equipos, ou unidades asistenciais equivalentes sexa cal sexa a súa denominación, requirirá a existencia escrita de normas de funcionamento interno e a definición de obxectivos e funcións tanto xerais como específicas para cada membro deste, así como a formalización por parte dos profesionais da documentación asistencial, informativa ou estatística que determine o centro.

d) A continuidade asistencial dos pacientes, tanto a aqueles que sexan atendidos por distintos profesionais e especialistas dentro do mesmo centro como a dos que o sexan en diferentes niveis, requirirá en cada ámbito asistencial a existencia de procedementos, protocolos de elaboración conxunta e indicadores para asegurar esta finalidade.

e) A progresiva consideración da interdisciplinariedade e multidisciplinariedade dos equipos profesionais na atención sanitaria.

Artigo 5. *Principios xerais da relación entre os profesionais sanitarios e as persoas atendidas por eles.*

1. A relación entre os profesionais sanitarios e as persoas atendidas por eles réxese polos seguintes principios xerais:

a) Os profesionais teñen o deber de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nesta lei e o resto de normas legais e deontolóxicas aplicables.

b) Os profesionais teñen o deber de facer un uso racional dos recursos diagnósticos e terapéuticos ó seu cargo, tomando en consideración, entre outros, os custos das súas decisións, e evitando a sobreutilización, a infrautilización e a inadecuada utilización destes.

c) Os profesionais teñen o deber de respectar a personalidade, dignidade e intimidade das persoas ó seu coidado e deben respectar a participación destes nas tomas de decisións que lles afecten. En todo caso, deben ofrecer unha información suficiente e adecuada para que aquelas poidan exercer-lo seu dereito ó consentimento sobre as ditas decisións.

d) Os pacientes teñen dereito á libre elección do médico que debe atendelos. Tanto se o exercicio profesional se desenvolve no sistema público como no ámbito privado por conta allea, este dereito exercerase de acordo cunha normativa explícita que debe ser publicamente coñecida e accesible. Nesta situación o profesional pode exercer-lo dereito de renunciar a prestar atencións sanitarias á dita persoa só se iso non leva consigo desatención. No exercicio no sistema público ou privado, a dita renuncia exercerase de acordo con procedementos regulares, establecidos e explícitos, e dela deberá quedar constancia formal.

e) Os profesionais e os responsables dos centros sanitarios facilitaranlles ós seus pacientes o exercicio

do dereito a coñecerem o nome, a titulación e a especialidade dos profesionais sanitarios que os atenden, así como a coñecerem a categoría e función destes, de así estaren definidas no seu centro ou institución.

f) Os pacientes teñen dereito a recibir información de acordo co establecido na Lei 41/2002, do 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e dos dereitos e obrigas en materia de información e documentación clínica.

2. Para garantir de forma efectiva e facilita-lo exercicio dos dereitos a que se refire o punto anterior, os colexios profesionais, consellos autonómicos e consellos xerais, nos seus respectivos ámbitos territoriais, establecerán os rexistros públicos de profesionais que, de acordo cos requirimentos desta lei, serán accesibles á poboación e estarán á disposición das administracións sanitarias. Os indicados rexistros, respectando os principios de confidencialidade dos datos persoais contidos na normativa de aplicación, deberán permitir coñecerlo nome, titulación, especialidade, lugar de exercicio e os outros datos que nesta lei se determinan como públicos.

Así mesmo, poderán existir nos centros sanitarios e nas entidades de seguros que operan no ramo da enfermidade, outros rexistros de profesionais de carácter complementario ós anteriores, que sirvan ós fins indicados no punto anterior, conforme o previsto nos artigos 8.4 e 43 desta lei.

Os criterios xerais e requisitos mínimos destes rexistros serán establecidos polas administracións sanitarias dentro dos principios xerais que determine o Consello Interterritorial do Sistema Nacional de Saúde, que poderá acorda-la integración destes ó do Sistema de Información Sanitaria do Sistema Nacional de Saúde.

Artigo 6. *Licenciados sanitarios.*

1. Correspóndelles, en xeral, ós licenciados sanitarios, dentro do ámbito de actuación para o que os faculta o seu correspondente título, a prestación persoal directa que sexa necesaria nas diferentes fases do proceso de atención integral de saúde e, se é o caso, a dirección e avaliación do desenvolvemento global do dito proceso, sen menoscabo da competencia, responsabilidade e autonomía propias dos distintos profesionais que interveñen neste.

2. Sen prexuízo das funcións que, de acordo coa súa titulación e competencia específica corresponda desenvolver a cada profesional sanitario nin das que poidan desenvolver outros profesionais, son funcións de cada unha das profesións sanitarias de nivel de licenciados as seguintes:

a) Médicos: correspóndelles ós licenciados en medicina a indicación e realización das actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde, á prevención das enfermidades e ó diagnóstico, tratamento, terapéutica e rehabilitación dos pacientes, así como ó axuízamento e pronóstico dos procesos obxecto de atención.

b) Farmacéuticos: correspóndelles ós licenciados en farmacia as actividades dirixidas á produción, conservación e dispensación dos medicamentos, así como a colaboración nos procesos analíticos, farmacoterapéuticos e de vixilancia da saúde pública.

c) Dentistas: correspóndelles ós licenciados en odontoloxía e ós médicos especialistas en estomatoloxía, sen prexuízo das funcións dos médicos especialistas en cirurxía oral e maxilofacial, as funcións relativas á promoción da saúde bucodental e á prevención, diagnóstico e tratamento sinalados na Lei 10/1986, do 17 de marzo, sobre odontólogos e outros profesionais relacionados coa saúde bucodental.

d) Veterinarios: correspóndelles ós licenciados en veterinaria o control da hixiene e da tecnoloxía na produción e elaboración de alimentos de orixe animal, así

como a prevención e loita contra as enfermidades animais, particularmente as zoonoses, e o desenvolvemento das técnicas necesarias para evita-los risco que no home poden produci-la vida animal e as súas enfermidades.

3. Son, tamén, profesionais sanitarios de nivel licenciado os que se atopen en posesión dun título oficial de especialista en ciencias da saúde establecido, conforme o previsto no artigo 19.1 desta lei, para psicólogos, químicos, biólogos, bioquímicos ou outros licenciados universitarios non incluídos no número anterior.

Estes profesionais desenvolverán as funcións que correspondan á súa respectiva titulación, dentro do marco xeral establecido no artigo 16.3 desta lei.

4. Cando unha actividade profesional sexa declarada formalmente como profesión sanitaria, titulada e regulada, con nivel de licenciado, na correspondente norma enunciaranse as funcións que lle correspondan a esta, dentro do marco xeral previsto no punto 1 deste artigo.

Artigo 7. *Diplomados sanitarios.*

1. Correspóndelles, en xeral, ós diplomados sanitarios, dentro do ámbito de actuación para que os faculta o seu correspondente título, a prestación persoal dos cuidados ou os servizos propios da súa competencia profesional nas distintas fases do proceso de atención de saúde, sen menoscabo da competencia, responsabilidade e autonomía propias dos distintos profesionais que interveñen en tal proceso.

2. Sen prexuízo das funcións que, de acordo coa súa titulación e competencia específica corresponda desenvolver a cada profesional sanitario, nin das que poidan desenvolver outros profesionais, son funcións de cada unha das profesións sanitarias de nivel diplomado as seguintes:

a) Enfermeiros: correspóndelles ós diplomados universitarios en enfermería a dirección, avaliación e prestación dos cuidados de enfermería orientados á promoción, mantemento e recuperación da saúde, así como á prevención de enfermidades e discapacidades.

b) Fisioterapeutas: correspóndelles ós diplomados universitarios en fisioterapia a prestación dos cuidados propios da súa disciplina, a través de tratamentos con medios e axentes físicos, dirixidos á recuperación e rehabilitación de persoas con disfuncións ou discapacidades somáticas, así como á prevención destas.

c) Terapeutas ocupacionais: correspóndelles ós diplomados universitarios en terapia ocupacional a aplicación de técnicas e a realización de actividades de carácter ocupacional que tendan a potenciar ou suplir funcións físicas ou psíquicas diminuídas ou perdidas, e a orientar e estimular-lo desenvolvemento de tales funcións.

d) Podólogos: os diplomados universitarios en podoloxía realizan as actividades dirixidas ó diagnóstico e tratamento das afeccións e deformidades dos pés, mediante as técnicas terapéuticas propias da súa disciplina.

e) Ópticos-optometristas: os diplomados universitarios en óptica e optometría desenvolven as actividades dirixidas á detección dos defectos da refracción ocular, a través da súa medida instrumental, á utilización de técnicas de reeducación, prevención e hixiene visual, e á adaptación, verificación e control das axudas ópticas.

f) Logopedas: os diplomados universitarios en logopedia desenvolven as actividades de prevención, avaliación e recuperación dos trastornos da audición, a fonación e da linguaxe, mediante técnicas terapéuticas propias da súa disciplina.

g) Dietistas-nutricionistas: os diplomados universitarios en nutrición humana e dietética desenvolven acti-

vidades orientadas á alimentación da persoa ou de grupos de persoas, adecuadas ás necesidades fisiolóxicas e, se é o caso, patolóxicas destas, e de acordo cos principios de prevención e saúde pública.

3. Cando unha actividade profesional sexa declarada formalmente como profesión sanitaria, titulada e regulada, con nivel de diplomado, na correspondente norma enunciaranse as funcións que lle correspondan a esta, dentro do marco xeral previsto no punto 1 deste artigo.

Artigo 8. *Exercicio profesional nas organizacións sanitarias.*

1. O exercicio profesional nas organizacións sanitarias rexeráse polas normas reguladoras do vínculo entre os profesionais e tales organizacións, así como polos preceptos desta e das demais normas legais que resulten de aplicación.

2. Os profesionais poderán prestar servizos conxuntos en dous ou máis centros, aínda cando manteñan a súa vinculación a un só deles, cando se manteñan alianzas estratéxicas ou proxectos de xestión compartida entre distintos establecementos sanitarios. Neste suposto, os nomeamentos ou contratos de nova creación poderanse vincular ó proxecto no seu conxunto, sen prexuízo do que estableza, se é o caso, a normativa sobre incompatibilidades.

3. Os centros sanitarios revisarán, cada tres anos como mínimo, que os profesionais sanitarios do seu cadro de persoal cumpren os requisitos necesarios para exercer a profesión conforme o previsto nesta lei e nas demais normas aplicables, entre eles a titulación e demais diplomas, certificados ou credenciais profesionais destes, para determina-la continuidade da habilitación para seguir prestando servizos de atención ó paciente. Os centros disporán dun expediente persoal de cada profesional, no que se conservará a súa documentación e ó que o interesado terá dereito de acceso.

4. Para facer posible a elección de médico que prevé o artigo 13 da Lei 41/2002, do 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigas en materia de información e documentación clínica, e de acordo co establecido no artigo 5.2 desta lei, os centros sanitarios disporán dun rexistro do seu persoal médico, do cal se porá en coñecemento dos usuarios o nome, titulación, especialidade, categoría e función dos profesionais.

5. No suposto de que, como consecuencia da natureza xurídica da relación en virtude da cal se exerza unha profesión, o profesional tivese que actuar nun asunto, forzosamente, conforme criterios profesionais diferentes dos seus, poderao facer constar así por escrito, coa salvagarda en todo caso do segredo profesional e sen menoscabo da eficacia da súa actuación e dos principios contidos nos artigos 4 e 5 desta lei.

Artigo 9. *Relacións interprofesionais e traballo en equipo.*

1. A atención sanitaria integral supón a cooperación multidisciplinaria, a integración dos procesos e a continuidade asistencial, e evita o fraccionamento e a simple superposición entre procesos asistenciais atendidos por distintos titulados ou especialistas.

2. O equipo de profesionais é a unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multiprofesional e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais para realizar efectiva e eficientemente os servizos que lles son requiridos.

3. Cando unha actuación sanitaria sexa realizada por un equipo de profesionais, articularase de forma xerarquizada ou colexiada, se é o caso, atendendo ós criterios de coñecementos e competencia, e se é o caso,

ó de titulación, dos profesionais que integran o equipo, en función da actividade concreta que se vai desenvolver, da confianza e coñecemento recíproco das capacidades dos seus membros, e dos principios de accesibilidade e continuidade asistencial das persoas atendidas.

4. Dentro dun equipo de profesionais, será posible a delegación de actuacións, sempre e cando estean previamente establecidas dentro do equipo as condicións conforme as cales a dita delegación ou distribución de actuacións se poida producir.

Condición necesaria para a delegación ou distribución do traballo é a capacidade para realizalo por parte de quen recibe a delegación, capacidade que deberá ser obxectivable, sempre que fose posible, coa oportuna acreditación.

5. Os equipos de profesionais, unha vez constituídos e aprobados no seo de organizacións ou institucións sanitarias serán recoñecidos e apoiados e as súas actuacións facilitadas, polos órganos directivos e xestores destas. Os centros e institucións serán responsables da capacidade dos profesionais para realizar unha correcta actuación nas tarefas e funcións que lles sexan encomendadas no proceso de distribución do traballo en equipo.

Artigo 10. *Xestión clínica nas organizacións sanitarias.*

1. As administracións sanitarias, os servizos de saúde ou os órganos de goberno dos centros e establecementos sanitarios, segundo corresponda, establecerán os medios e sistemas de acceso ás funcións de xestión clínica, a través de procedementos nos que haberán de ter participación os propios profesionais.

Tales funcións poderán ser desempeñadas en función de criterios que acrediten os coñecementos necesarios e a adecuada capacitación.

2. Para os efectos desta lei teñen a consideración de funcións de xestión clínica as relativas á xefatura ou coordinación de unidades e equipos sanitarios e asistenciais, as de titorías e organización de formación especializada, continuada e de investigación e as de participación en comités internos ou proxectos institucionais dos centros sanitarios dirixidos, entre outros, a asegura-la calidade, seguridade, eficacia, eficiencia e ética asistencial, a continuidade e coordinación entre niveis ou o acollemento, coidados e benestar dos pacientes.

3. O exercicio de funcións de xestión clínica estará sometido á avaliación do desempeño e dos resultados. Tal avaliación terá carácter periódico e poderá determinar, se é o caso, a confirmación ou remoción do interesado nas ditas funcións, e terá efectos na avaliación do desenvolvemento profesional alcanzado.

4. O desempeño de funcións de xestión clínica será obxecto do oportuno recoñecemento por parte do centro, do servizo de saúde e do conxunto do sistema sanitario, na forma en que en cada comunidade autónoma se determine.

Artigo 11. *Investigación e docencia.*

1. Toda a estrutura asistencial do sistema sanitario estará en disposición de ser utilizada para a investigación sanitaria e para a docencia dos profesionais.

2. As administracións sanitarias, en coordinación coas administracións educativas, promoverán as actividades de investigación e docencia en tódolos centros sanitarios, como elemento esencial para o progreso do sistema sanitario e dos seus profesionais.

Os titulares dos centros sanitarios e os servizos de saúde poderán formalizar convenios e concertos co Instituto de Saúde Carlos III, con outros centros de investigación, públicos ou privados, e con outras institucións que teñan interese na investigación sanitaria, para o

desenvolvemento de programas de investigación, para a dotación de prazas vinculadas, ou específicas de investigador, nos establecementos sanitarios, para a designación de titores da investigación e para o establecemento de sistemas específicos de formación de investigadores durante o período inmediatamente posterior á obtención do título de especialista.

3. Os servicios de saúde, institucións e centros sanitarios e as universidades poderán formaliza-los concertos previstos na Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades, na Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade e no artigo 14 desta lei, para asegura-la docencia práctica das ensinanzas sanitarias que así o requiran, de acordo coas bases xerais que estableza o Goberno para o dito réxime de concertos, ó abeiro do establecido na disposición adicional sétima da dita lei orgánica.

Os centros sanitarios acreditados para a formación especializada deberán contar cunha comisión de docencia e os xefes de estudos, coordinadores docentes e titores da formación que resulten adecuados en función da súa capacidade docente, na forma que se prevé no título II desta lei.

Os centros sanitarios acreditados para desenvolver programas de formación continuada deberán contar cos xefes de estudos, coordinadores docentes e titores da formación que resulten adecuados en función das actividades que se van desenvolver.

TÍTULO II

Da formación dos profesionais sanitarios

CAPÍTULO I

Normas xerais

Artigo 12. *Principios rectores.*

Son principios rectores da actuación formativa e docente no ámbito das profesións sanitarias:

a) A colaboración permanente entre os organismos das administracións públicas competentes en materia de educación e de sanidade.

b) A concertación das universidades e dos centros docentes de formación profesional e as institucións e centros sanitarios, co fin de garanti-la docencia práctica das ensinanzas que así o requiran.

c) A disposición de toda a estrutura do sistema sanitario para ser utilizada na docencia pregraduada, especializada e continuada dos profesionais.

d) A consideración dos centros e servicios sanitarios, tamén, como centros de investigación científica e de formación dos profesionais, na medida en que reúnan as condicións adecuadas para tales fins.

e) A revisión permanente das metodoloxías docentes e as ensinanzas no campo sanitario para a mellor adecuación dos coñecementos profesionais á evolución científica e técnica e ás necesidades sanitarias da poboación.

f) A actualización permanente de coñecementos, mediante a formación continuada, dos profesionais sanitarios, como un dereito e un deber destes. Para iso, as institucións e centros sanitarios facilitarán a realización de actividades de formación continuada.

g) O establecemento, desenvolvemento e actualización de metodoloxías para a avaliación dos coñecementos adquiridos polos profesionais e do funcionamento do propio sistema de formación.

CAPÍTULO II

Formación pregraduada

Artigo 13. *Da formación universitaria.*

1. A Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde emitirá informe, con carácter preceptivo, sobre os proxectos de reais decretos polos que, conforme o previsto no artigo 34 da Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades, se establezan os títulos oficiais e as directrices xerais dos seus correspondentes plans de estudos, cando tales títulos correspondan a profesións sanitarias.

2. Cando así se estime necesario, para conseguir unha maior adecuación da formación dos profesionais ás necesidades do sistema sanitario, ós avances científicos e técnicos, ou ás disposicións da Comunidade Europea, o ministro de Sanidade e Consumo poderá, logo de acordo da Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde, insta-lo Ministerio de Educación, Cultura e Deporte para que inicie o trámite de establecemento de novos títulos ou de revisión e incorporación de novas áreas de coñecemento nas directrices xerais dos plans de estudio que correspondan.

3. De acordo co disposto no artigo 44 da Lei orgánica de universidades, a determinación do número de alumnos admitidos á formación pregraduada, responderá ás necesidades de profesionais sanitarios e á capacidade existente para a súa formación.

Artigo 14. *Concertos entre as universidades e os servicios de saúde, institucións e centros sanitarios.*

As universidades poderán concertar cos servicios de saúde, institucións e centros sanitarios que, en cada caso, resulten necesarios para garanti-la docencia práctica das ensinanzas de carácter sanitario que así o requiran. As institucións e centros sanitarios concertados poderán engadir á súa denominación o adxectivo universitario.

Correspóndelle ó Goberno, por proposta conxunta dos ministerios de Educación, Cultura e Deporte e de Sanidade e Consumo, logo de informe do Consello de Coordinación Universitaria, o establecemento das bases xerais a que deberán adaptarse os indicados concertos, nas que se preverá a participación do órgano competente das comunidades autónomas nos concertos singulares que, conforme aquelas, se subscriban entre universidades e institucións sanitarias.

CAPÍTULO III

Formación especializada en ciencias da saúde

SECCIÓN 1.ª OBXECTO E DEFINICIÓNS

Artigo 15. *Carácter e obxecto da formación especializada.*

1. A formación especializada en ciencias da saúde é unha formación regrada e de carácter oficial.

2. A formación especializada en ciencias da saúde ten como obxecto dota-los profesionais dos coñecementos, técnicas, habilidades e actitudes propios da correspondente especialidade, de forma simultánea á progresiva asunción polo interesado da responsabilidade inherente ó exercicio autónomo desta.

Artigo 16. *Títulos de especialistas en ciencias da saúde.*

1. Correspóndelle ó Goberno, por proposta dos ministerios de Educación, Cultura e Deporte e de Sani-

dade e Consumo, logo de informe da Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde, do Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde e da organización ou organizacións colexiais que correspondan, o establecemento dos títulos de especialistas en ciencias da saúde, así como a súa supresión ou cambio de denominación.

2. O título de especialista ten carácter oficial e validez en todo o territorio do Estado.

3. Sen prexuízo das facultades que asisten os profesionais sanitarios citados nos artigos 6.2 e 7.2 desta lei, nin dos dereitos recoñecidos, por norma legal ou regulamentaria, ós que están habilitados para desempeñar praza de especialista sen o correspondente título, a posesión do título de especialista será necesaria para utilizar de modo expreso a denominación de especialista, para exercer-la profesión con tal carácter e para ocupar postos de traballo con tal denominación en centros e establecementos públicos e privados.

Artigo 17. *Expedición do título de especialista.*

1. Os títulos de especialista en ciencias da saúde serán expedidos polo Ministerio de Educación, Cultura e Deporte.

2. A obtención do título de especialista require:

a) Estar en posesión do título de licenciado ou diplomado universitario que, en cada caso, se esixa.

b) Acceder ó sistema de formación que corresponda, así como completar este na súa integridade de acordo cos programas de formación que se establezan, sen prexuízo do establecido no artigo 23 desta lei para o suposto de nova especialización.

c) Supera-las avaliacións que se determinen e deposita-las dereitos de expedición do correspondente título.

Artigo 18. *Recoñecemento profesional de títulos de especialista obtidos en Estados estranxeiros.*

1. O Goberno, por proposta do Ministerio de Sanidade e Consumo, establecerá os supostos e procedementos para o recoñecemento en España de títulos de especialista obtidos en Estados non membros da Unión Europea, conforme o que, se é o caso, establezan os tratados e convenios internacionais que resulten de aplicación.

2. O recoñecemento de títulos de especialista previsto no número anterior, terá efectos profesionais, pero non académicos. Para que estes últimos efectos se produzan e tales títulos habiliten para acceso a corpos docentes universitarios e a prazas vinculadas en hospitais, será necesaria a súa previa homologación polo procedemento que estableza o Goberno por proposta do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte.

3. O recoñecemento de títulos de especialista obtidos en Estados membros da Unión Europea, ou en Estados en que resulte de aplicación a libre circulación de traballadores e a liberdade de establecemento e libre prestación de servizos dos profesionais, aterase ó que establezan as normas comunitarias reguladoras do dito recoñecemento.

SECCIÓN 2.ª DA ESTRUCTURA E A FORMACIÓN NAS ESPECIALIDADES EN CIENCIAS DA SAÚDE

Artigo 19. *Estructura xeral das especialidades.*

1. Poderanse establecer especialidades en ciencias da saúde para os profesionais expresamente citados nos artigos 6 e 7 desta lei.

Tamén se poderán establecer especialidades en ciencias da saúde para outros titulados universitarios non

citados nos preceptos mencionados, cando a súa formación de pregrao se adecue ó campo profesional da correspondente especialidade.

2. As especialidades en ciencias da saúde agrúpanse, cando iso proceda, atendendo a criterios de troncalidade. As especialidades do mesmo tronco terán un período de formación común dunha duración mínima de dous anos.

3. O Goberno, ó establece-los títulos de especialista en ciencias da saúde, determinará o título ou títulos necesarios para acceder a cada unha das especialidades, así como o tronco en que, se é o caso, se integran.

Artigo 20. *Sistema de formación de especialistas.*

1. A formación de especialistas en ciencias da saúde implicará tanto unha formación teórica e práctica como unha participación persoal e progresiva do especialista en formación na actividade e nas responsabilidades propias da especialidade de que se trate.

2. A formación terá lugar polo sistema de residencia en centros acreditados.

En todo caso, os centros ou unidades en que se desenvolva a formación deberán estar acreditados conforme o previsto no artigo 26.

3. A formación mediante residencia aterase ós seguintes criterios:

a) Os residentes realizarán o programa formativo da especialidade con dedicación a tempo completo. A formación mediante residencia será incompatible con calquera outra actividade profesional ou formativa, con excepción dos estudos de doutoramento.

b) A duración da residencia será a fixada no programa formativo da especialidade e sinalarase conforme o que dispoñan, se é o caso, as normas comunitarias.

c) A actividade profesional dos residentes será planificada polos órganos de dirección conxuntamente coas comisións de docencia dos centros de forma tal que se incardine totalmente no funcionamento ordinario, continuado e de urxencias do centro sanitario.

d) Os residentes deberán desenvolver, de forma programada e tutelada, as actividades previstas no programa, asumindo de forma progresiva, segundo avancen na súa formación, as actividades e responsabilidade propia do exercicio autónomo da especialidade.

e) As actividades dos residentes, que deberá figurar no libro de residente, serán obxecto das avaliacións que regulamentariamente se determinen. En todo caso existirán avaliacións anuais e unha avaliación final ó termo do período de formación.

f) Durante a residencia establecerase unha relación laboral especial entre o servizo de saúde ou o centro e o especialista en formación. O Goberno, atendendo ás características específicas da actividade formativa e da actividade asistencial que se desenvolven nos centros sanitarios, e de acordo cos criterios que figuran neste capítulo e na disposición adicional primeira desta lei, regulará a relación laboral especial de residencia.

4. Os principios establecidos no número anterior e os demais que figuran nas seccións 1.ª e 2.ª deste capítulo, poderán ser adaptados polo Goberno ás específicas características da formación especializada en ciencias da saúde das profesións previstas nos artigos 6.2, parágrafos b), c) e d), 6.3 e 7 desta lei.

Artigo 21. *Programas de formación.*

1. Os programas de formación das especialidades en ciencias da saúde deberán especifica-los obxectivos cualitativos e cuantitativos e as competencias profesionais que ha de cumprilo aspirante ó título ó longo de

cada un dos cursos anuais en que se dividirá o programa formativo.

2. Os programas de formación serán elaborados pola Comisión Nacional da Especialidade. Unha vez ratificados polo Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde e logo de informe da Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde e do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, serán aprobados polo Ministerio de Sanidade e Consumo.

Os programas de formación serán periodicamente revisados e actualizados polo procedemento previsto no parágrafo anterior.

Unha vez aprobados, os programas de formación publicaranse no «Boletín Oficial del Estado» para xeral coñecemento.

3. Cando se trate de especialidades dun mesmo tronco, o programa do período de formación común será elaborada por unha comisión específica composta por representantes das comisións nacionais das especialidades correspondentes.

4. No caso de especialidades pluridisciplinares, os programas de formación poderán prever traxectos de formación específica en función das titulacións de procedencia.

Artigo 22. *Acceso á formación especializada.*

1. O acceso á formación sanitaria especializada efectuarase a través dunha convocatoria anual de carácter nacional.

2. O Ministerio de Sanidade e Consumo, logo de informe do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte e da Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde, establecerá as normas que regularán a convocatoria anual que, en todo caso, consistirá nunha proba ou conxunto de probas que avaliará coñecementos teóricos e prácticos e as habilidades clínicas e comunicativas, así como nunha valoración dos méritos académicos e, se é o caso, profesionais, dos aspirantes.

As probas serán específicas para as distintas titulacións académicas que poidan acceder ás diferentes especialidades. Así mesmo, poderanse establecer probas específicas por especialidades troncais.

3. O acceso das persoas con discapacidade á formación sanitaria especializada, sempre que o grao de discapacidade sexa compatible co desempeño das funcións correspondentes á especialidade á que se opta, inspirarase nos principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e compensación de desvantaxes, procedéndose, se é o caso, á adaptación das probas ás necesidades especiais e singularidades destas persoas.

4. Regulamentariamente determinarase o sistema de adxudicación de tódalas prazas ofertadas na convocatoria anual, que se efectuará de acordo á orde decrecente da puntuación obtida por cada aspirante, coas peculiaridades que se establezan respecto das prazas de centros de titularidade privada.

5. A oferta de prazas da convocatoria anual será fixada, logo de informes do Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde e do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, pola Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde, atendendo ás propostas realizadas polas comunidades autónomas, ás necesidades de especialistas do sistema sanitario e ás dispoñibilidades orzamentarias.

Artigo 23. *Formación para unha nova especialización.*

Os especialistas en ciencias da saúde con, alomenos, cinco anos de exercicio profesional como tales, poderán obter un novo título de especialista, en especialidade do mesmo tronco que a que posúan, polo procedemento

que se determine regulamentariamente, que en todo caso conterá unha proba para a avaliación da competencia do aspirante no campo da nova especialidade.

O período de formación na nova especialidade e o programa para desenvolver durante este definirase mediante a adaptación do programa formativo xeral ó currículo formativo e profesional do interesado.

Non se poderá acceder ó terceiro e sucesivos títulos de especialista por este procedemento ata transcorridos, alomenos, oito anos desde a obtención do anterior.

Artigo 24. *Áreas de capacitación específica.*

1. O Goberno, de acordo co procedemento sinalado no artigo 16.1, poderá establecer áreas de capacitación específica dentro dunha ou varias especialidades en ciencias da saúde.

2. O diploma de área de capacitación específica ten carácter oficial e validez en todo o territorio do Estado. Será expedido polo Ministerio de Sanidade e Consumo e a súa posesión será necesaria para utilizar de xeito expreso a denominación de especialista con capacitación específica na área. Poderá ser valorado como mérito para acceder a postos de traballo de alta especialización en centros ou establecementos públicos e privados.

Artigo 25. *Formación en áreas de capacitación específica.*

Regulamentariamente estableceranse os supostos e requisitos para que os especialistas en ciencias da saúde poidan acceder ó diploma de área de capacitación específica, sempre que a dita área se constituise na especialidade correspondente, e acrediten, alomenos, cinco anos de exercicio profesional na especialidade.

O acceso ó indicado diploma poderase producir mediante unha formación programada, ou a través do exercicio profesional especificamente orientado á área correspondente, acompañado de actividades docentes ou discentes de formación continuada na dita área, e, en todo caso, trala avaliación da competencia profesional do interesado de acordo cos requirimentos previstos no artigo 29.

SECCIÓN 3.ª ESTRUCTURA DE APOIO Á FORMACIÓN

Artigo 26. *Acreditación de centros e unidades docentes.*

1. O Ministerio de Sanidade e Consumo e o de Educación, Cultura e Deporte, por proposta da Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde adoptada logo de informe do Foro Profesional previsto no artigo 35.3.b) da Lei 16/2003, do 28 de maio, de cohesión e calidade do Sistema Nacional de Saúde, e mediante orde que se publicará no «Boletín Oficial del Estado», establecerán os requisitos de acreditación que, con carácter xeral, deberán cumprilos centros ou unidades para a formación de especialistas en ciencias da saúde.

2. A Axencia de Calidade do Sistema Nacional de Saúde coordinará as auditorías, informes e propostas necesarios para acreditar os centros e unidades docentes e para avalialo funcionamento e a calidade do sistema de formación, para o cal poderá recada-la colaboración das axencias de calidade das comunidades autónomas e dos servizos de inspección destas.

3. Correspóndelle ó Ministerio de Sanidade e Consumo, por instancia da entidade titular do centro, logo dos informes da comisión de docencia deste e da Consellería de Sanidade da Comunidade Autónoma, e de acordo cos informes e propostas a que se refire o punto anterior, resolver sobre as solicitudes de acreditación de centros e unidades docentes.

A acreditación especificará, en todo caso, o número de prazos docentes acreditadas.

4. A revogación, total ou parcial, da acreditación concedida será realizada, se é o caso, polo mesmo procedemento, oído o centro afectado e a súa comisión de docencia.

Artigo 27. *Comisións de docencia.*

1. En cada centro sanitario ou, se é o caso, unidades docentes, acreditado para a formación de especialistas existirá unha comisión de docencia, a misión da cal será a de organiza-la formación, supervisa-la súa aplicación práctica e controla-lo cumprimento dos obxectivos que se especifican nos programas.

A comisión de docencia terá tamén as funcións de facilita-la integración das actividades formativas e dos residentes coa actividade asistencial e ordinaria do centro, e a de planifica-la súa actividade profesional no centro conxuntamente cos órganos de dirección deste.

2. As comunidades autónomas, dentro dos criterios xerais que fixe a Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde, determinarán a dependencia funcional, a composición e as funcións das comisións de docencia. En todo caso, nas comisións de docencia existirá representación dos titores da formación e dos residentes.

Artigo 28. *Comisións Nacionais de Especialidade.*

1. Por cada unha das especialidades en ciencias da saúde, e como órgano asesor dos ministerios de Educación, Cultura e Deporte e de Sanidade e Consumo no campo da correspondente especialidade, constituirase unha comisión nacional designada polo Ministerio de Sanidade e Consumo coa seguinte composición:

a) Dous vocais propostos polo Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, un, alomenos, dos cales deberá presenta-la condición de titor da formación na correspondente especialidade.

b) Catro vocais de entre os especialistas de recoñecido prestixio que propoña a Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde.

c) Dous vocais en representación das entidades e sociedades científicas de ámbito estatal legalmente constituídas no ámbito da especialidade.

d) Dous vocais en representación dos especialistas en formación, elixidos por estes na forma que se determine regulamentariamente.

e) Un vocal en representación da organización colexial correspondente. Se a especialidade pode ser cursada por distintos titulados, a designación do representante será efectuada de común acordo polas corporacións correspondentes.

2. No caso de especialidades pluridisciplinares, o Goberno poderá amplia-lo número dos vocais previstos na alínea b) do punto anterior, co fin de asegura-la adecuada representación dos distintos titulados que teñan acceso á correspondente especialidade.

3. Tódolos membros da comisión, agás os previstos no punto 1.d), deberán encontrarse en posesión do correspondente título de especialista.

4. Os membros da comisión previstos nos parágrafos a), b), c) e e) do punto 1 deste artigo serán designados para un período de catro anos, e só poderán ser designados novamente para outro período de igual duración.

Non obstante, cesarán nas súas funcións cando así o acorde o departamento ou comisión que os propuxo ou a sociedade ou corporación á que representan.

5. O mandato dos membros da comisión previstos no punto 1.d) deste artigo será de dous anos.

6. O Ministerio de Sanidade e Consumo, por resolución motivada e oída previamente a correspondente comisión, poderá acorda-lo cesamento de tódolos membros desta ou de parte deles, cando a comisión non cumpra adecuadamente as súas funcións.

7. Cada comisión elixirá, de entre os seus membros, o presidente e o vicepresidente.

8. Regulamentariamente determinaranse as funcións das comisións nacionais de especialidade, que en todo caso desenvolverán, dentro dos criterios comúns que, se é o caso, determine o Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde, as seguintes:

a) A elaboración do programa formativo da especialidade.

b) O establecemento dos criterios de avaliación dos especialistas en formación.

c) O establecemento dos criterios para a avaliación no suposto de nova especialización previsto no artigo 23.

d) A proposta de creación de áreas de capacitación específica.

e) O establecemento de criterios para a avaliación de unidades docentes e formativas.

f) O informe sobre programas e criterios relativos á formación continuada dos profesionais, especialmente os que se refiran á acreditación e a acreditación avanzada de profesionais en áreas funcionais específicas dentro do campo da especialidade.

g) A participación no deseño dos plans integrais dentro do ámbito da correspondente especialidade.

h) As que se sinalan expresamente nesta lei ou se determinen nas disposicións regulamentarias dictadas no seu desenvolvemento.

Artigo 29. *Comités de áreas de capacitación específica.*

Cando exista unha área de capacitación específica, a comisión ou comisións nacionais da especialidade ou especialidades no seo ou área das cales se constitúa designarán un comité da área composto por seis especialistas.

O comité desenvolverá as funcións que regulamentariamente se determinen e, en todo caso, as de proposta dos contidos do programa de formación e as de avaliación dos especialistas que aspiren a obte-lo correspondente diploma da área de capacitación específica.

Artigo 30. *Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde.*

1. O Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde terá a seguinte composición:

a) Os presidentes das comisións nacionais de cada especialidade en ciencias da saúde.

b) Dous especialistas por cada un dos títulos universitarios que teñan acceso directo a algunha especialidade en ciencias da saúde, elixidos, para un período de dous anos, un polos membros das comisións nacionais que presenten o título de que se trate, e outro pola organización colexial de entre os ditos membros.

c) Dous representantes do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte.

d) Dous representantes do Ministerio de Sanidade e Consumo.

e) Dous representantes das comunidades autónomas designados pola Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde.

2. O Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde elixirá, de entre os seus membros, o presidente e o vicepresidente.

3. O consello funcionará en pleno ou nas comisións e grupos de traballo que o propio consello decida constituir. En todo caso, constituiranse as seguintes:

a) A Comisión Permanente, que terá as funcións que o Pleno do Consello lle delegue.

b) Unha Comisión Delegada do Consello por cada unha das titulacións ou agrupacións de especialidades que se determinen.

4. O consello aprobará o seu propio regulamento de réxime interior, que se adaptará ó disposto respecto dos órganos colexiados na Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común. Non obstante, o voto de cada un dos membros do consello ponderarase en función da composición concreta deste, atendendo a criterios de proporcionalidade respecto do número de especialistas representados.

5. Correspóndelle ó consello a coordinación da actuación das comisións nacionais de especialidades, a promoción da investigación e das innovacións técnicas e metodolóxicas na especialización sanitaria, e a superior asistencia e asesoramento técnico e científico ó Ministerio de Sanidade e Consumo en materia de formación sanitaria especializada.

6. O consello elixirá, de entre os seus membros, catro vocais da Comisión Consultiva Profesional.

Artigo 31. Apoio técnico e secretaría das comisións.

1. Correspóndelles ós centros sanitarios acreditados para a formación de especialistas, respecto das comisións de docencia constituídas nestes, e ó Ministerio de Sanidade e Consumo, respecto das comisións nacionais e do Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde, facilita-lo apoio técnico e administrativo que resulte necesario para o seu funcionamento.

2. As funcións de secretario, con voz pero sen voto, dos órganos colexiados a que se refire o punto anterior e das comisións e grupos de traballo que, se é o caso, se constituían, serán desempeñadas por quen designe a dirección do centro ou o Ministerio de Sanidade e Consumo, segundo corresponda.

Artigo 32. Rexistros.

1. No Rexistro Nacional de Especialistas en Formación serán inscritos estes cando comecen a súa formación especializada e nel anotaranse os resultados das súas avaliacións anuais e final.

2. No Rexistro Nacional de Especialistas en Ciencias da Saúde inscribíranse tódolos profesionais que obteñan un título de especialista, así como os que vexan homologado ou recoñecido un título obtido no estranxeiro.

No Rexistro Nacional de Especialistas con diploma de capacitación específica inscribíranse tódolos especialistas que o obteñan ou que vexan recoñecido para os mesmos efectos profesionais un título ou diploma obtido no estranxeiro.

Os indicados rexistros terán carácter público no relativo á identidade dos interesados, ó título ou diploma que posúen e ás datas da súa obtención, recoñecemento ou homologación.

3. No rexistro de centros acreditados para a formación de especialistas serán inscritos tódolos centros acreditados para impartir-la dita formación.

Este rexistro terá carácter público.

4. Os rexistros ós que se refire este artigo serán xestionados polo Ministerio de Sanidade e Consumo, salvo o previsto no primeiro parágrafo do punto 2, que será xestionado polo Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, e integraranse no Sistema de Información Sanitaria do Sistema Nacional de Saúde, que fará públicos os datos agregados e integrados destes, así como os que resulten do seu tratamento estatístico, de acordo cos principios xerais que sexan establecidos polo Consello Interterritorial do Sistema Nacional de Saúde.

CAPÍTULO IV

Formación continuada

Artigo 33. Principios xerais.

1. A formación continuada é o proceso de ensino e aprendizaxe activo e permanente ó que teñen dereito e obriga os profesionais sanitarios, que se inicia ó finaliza-los estudos de pregrao ou de especialización e que está destinado a actualizar e mellora-los coñecementos, habilidades e actitudes dos profesionais sanitarios ante a evolución científica e tecnolóxica e as demandas e necesidades, tanto sociais como do propio sistema sanitario.

2. Son obxectivos da formación continuada:

a) Garanti-la actualización dos coñecementos dos profesionais e a permanente mellora da súa cualificación, así como incentivalos no seu traballo diario e incrementa-la súa motivación profesional.

b) Potencia-la capacidade dos profesionais para efectuar unha valoración equilibrada do uso dos recursos sanitarios en relación co beneficio individual, social e colectivo que de tal uso poida derivarse.

c) Xeneraliza-lo coñecemento, por parte dos profesionais, dos aspectos científicos, técnicos, éticos, legais, sociais e económicos do sistema sanitario.

d) Mellorar nos propios profesionais a percepción do seu papel social, como axentes individuais nun sistema xeral de atención de saúde e das esixencias éticas que iso comporta.

e) Posibilita-lo establecemento de instrumentos de comunicación entre os profesionais sanitarios.

Artigo 34. Comisión de Formación Continuada.

1. Co fin de harmoniza-lo exercicio das funcións que as administracións sanitarias públicas e demais institucións e organismos teñen en materia de formación continuada, así como de coordina-las actuacións que se desenvolvan no dito campo, constitúese a Comisión de Formación Continuada das Profesións Sanitarias.

2. Formarán parte da Comisión de Formación Continuada das profesións sanitarias as administracións públicas presentes no Consello Interterritorial do Sistema Nacional de Saúde.

Sen prexuízo do establecido no parágrafo anterior, a comisión incorporará tamén representación dos colexios profesionais, das universidades, do Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde e das sociedades científicas, na forma en que regulamentariamente se determine.

3. A Comisión de Formación Continuada das Profesións Sanitarias elixirá o seu presidente e aprobará o seu regulamento de réxime interior. O seu réxime de funcionamento adaptarase ó establecido para os órganos colexiados no capítulo II do título II da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, sen prexuízo das competencias das comunidades autónomas.

O Ministerio de Sanidade e Consumo prestará o apoio técnico e administrativo necesario para o funcionamento da comisión e nomeará o seu secretario, que terá voz pero non voto nas reunións desta.

4. A Comisión de Formación Continuada desenvolverá as seguintes funcións:

a) As de detección, análise, estudo e valoración das necesidades dos profesionais e do sistema sanitario en materia de formación continuada, de acordo coas propostas dos órganos competentes das comunidades autónomas, das sociedades científicas e, se é o caso, das

organizacións profesionais representadas na Comisión Consultiva Profesional.

b) As de proposta para a adopción de programas ou para o desenvolvemento de actividades e actuacións de formación continuada de carácter prioritario e común para o conxunto do sistema sanitario.

c) As de proposta de adopción das medidas que se estimen precisas para planificar, harmonizar e coordinar a actuación dos diversos axentes que actúan no ámbito da formación continuada dos profesionais sanitarios.

d) As de estudio, informe e proposta para o establecemento de procedementos, criterios e requisitos para a acreditación de centros e actividades de formación continuada.

e) As de estudio, informe e proposta para o establecemento de procedementos, criterios e requisitos para a acreditación e a acreditación avanzada de profesionais nunha área funcional específica dunha profesión ou especialidade, como consecuencia do desenvolvemento de actividades de formación continuada acreditada.

Artigo 35. Acreditación de centros, actividades e profesionais.

1. O Ministerio de Sanidade e Consumo e os órganos competentes das comunidades autónomas, no ámbito das súas respectivas competencias, poderán acreditar actividades e programas de actuación en materia de formación continuada dos profesionais sanitarios, así como, con carácter global, centros en que estas se impartan.

A acreditación, que se deberá realizar necesariamente de acordo cos requisitos, procedemento e criterios establecidos conforme o previsto no artigo 34.4.d), terá efectos en todo o territorio nacional, sexa cal sexa a Administración pública que expediu a acreditación.

2. En calquera momento as administracións públicas poderán auditar e avaliar os centros e as actividades de formación continuada que acreditasen.

3. Só poderán ser subvencionados con cargo a fondos públicos os centros e as actividades de formación continuada que estean acreditados conforme o previsto neste artigo.

A partir da entrada en vigor desta lei, só poderán ser tomadas en consideración na carreira dos profesionais sanitarios as actividades de formación continuada que foran acreditadas. As actividades de formación continuada dos profesionais sanitarios previas á entrada en vigor da lei e que non foran acreditadas serán obxecto de consideración polos comités encargados de valoralos méritos para os ditos efectos.

4. O Ministerio de Sanidade e Consumo e os órganos competentes das comunidades autónomas poderán delegar as funcións de xestión e acreditación da formación continuada, incluíndo a expedición de certificacións individuais, noutras corporacións ou institucións de dereito público, de conformidade co que dispón esta lei e as normas en cada caso aplicables.

Os organismos de acreditación da formación continuada haberán de ser, en todo caso, independentes dos organismos encargados da provisión das actividades de formación acreditadas por aqueles.

5. As credenciais dos profesionais e as súas revisións non substituirán os procedementos de formación, coñecementos e habilidades, que serán necesarios para determinar os mecanismos de promoción e contratación.

Artigo 36. Diplomas de acreditación e diplomas de acreditación avanzada.

1. As administracións sanitarias públicas poderán expedir diplomas de acreditación e diplomas de acre-

ditación avanzada, para certificarlo nivel de formación alcanzado por un profesional nunha área funcional específica dunha determinada profesión ou especialidade, en función das actividades de formación continuada acreditada desenvolvidas polo interesado na área funcional correspondente.

Os diplomas de acreditación e os diplomas de acreditación avanzada, que se deberán expedir necesariamente de acordo cos requisitos, procedemento e criterios establecidos conforme o previsto no artigo 34.4.e), terán efectos en todo o territorio nacional, sexa cal sexa a Administración pública que expediu o diploma.

2. As administracións sanitarias públicas establecerán os rexistros necesarios para a inscrición dos diplomas de acreditación e de acreditación avanzada que expidan. Tales rexistros terán carácter público no relativo á identidade do interesado, ó diploma ou diplomas que presente e á data de obtención destes.

3. Os diplomas de acreditación e os diplomas de acreditación avanzada serán valorados como mérito nos sistemas de provisión de prazas cando así se prevexa na normativa correspondente.

TÍTULO III

Do desenvolvemento profesional e o seu recoñecemento

Artigo 37. Normas xerais.

1. Constitúese o sistema de recoñecemento do desenvolvemento profesional dos profesionais sanitarios a que se refiren os artigos 6 e 7 desta lei, consistente no recoñecemento público, expreso e de forma individualizada, do desenvolvemento alcanzado por un profesional sanitario en canto a coñecementos, experiencia nas tarefas asistenciais, docentes e de investigación, así como en canto ó cumprimento dos obxectivos asistenciais e investigadores da organización en que prestan os seus servizos.

2. Sen prexuízo das facultades e funcións para as que habilite o correspondente título oficial, o recoñecemento do desenvolvemento profesional será público e con atribución expresa do grao alcanzado por cada profesional no exercicio do conxunto de funcións que lle son propias.

3. Poderán acceder voluntariamente ó sistema de desenvolvemento profesional os profesionais que estean establecidos ou presten os seus servizos dentro do territorio do Estado.

Artigo 38. Desenvolvemento profesional.

1. As administracións sanitarias regularán, para os seus propios centros e establecementos, o recoñecemento do desenvolvemento profesional, dentro dos seguintes principios xerais:

a) O recoñecemento articularase en catro graos.

As administracións sanitarias, non obstante, poderán establecer un grao inicial, previo ós anteriormente indicados. A creación deste grao inicial deberá comportar a súa homologación de acordo co previsto no artigo 39 desta lei.

b) A obtención do primeiro grao e o acceso ós superiores requirirá a avaliación favorable dos méritos do interesado, en relación ós seus coñecementos, competencias, formación continuada acreditada, actividade docente e investigación. A avaliación haberá de ter en conta tamén os resultados da actividade asistencial do interesado, a calidade desta e o cumprimento dos indicadores que para a súa valoración se establecesen, así como a súa implicación na xestión clínica definidas no artigo 10 desta lei.

c) Para obter o primeiro grao, será necesario acreditar cinco anos de exercicio profesional. A avaliación para acceder ós graos superiores poderase solicitar transcorridos, como mínimo, cinco anos desde a precedente avaliación positiva. En caso de avaliación negativa, o profesional poderase solicitar unha nova avaliación transcorridos dous anos desde esta.

d) A avaliación será levada a cabo por un comité específico creado en cada centro ou institución. O comité estará integrado, na súa maioría, por profesionais da mesma profesión sanitaria do avaliado, e haberá de garantirse a participación nel de representantes do servizo ou unidade de pertenza do profesional avaliado, así como de avaliadores externos designados por axencias de calidade ou sociedades científicas do seu ámbito de competencia.

e) Os profesionais terán dereito a facer constar publicamente o grao de desenvolvemento profesional que teñan recoñecido.

f) Dentro de cada servizo de saúde, estes criterios xerais do sistema de desenvolvemento profesional, e a súa repercusión na carreira, acomodaranse e adaptaranse ás condicións e características organizativas, sanitarias e asistenciais do servizo de saúde ou de cada un dos seus centros, sen detrimento dos dereitos xa establecidos.

2. Os centros sanitarios privados en que existan profesionais sanitarios que presten servizos por conta allea establecerán, na medida en que o permita a capacidade de cada centro, procedementos para o recoñecemento do desenvolvemento profesional e a carreira destes, que se adecuarán ós criterios fixados neste título.

Os procedementos a que se refire o parágrafo anterior serán supervisados, na súa implantación e desenvolvemento, pola Administración sanitaria correspondente.

En cada centro deberase conservar a documentación de avaliación dos profesionais de cada servizo ou unidade deste.

3. Os profesionais sanitarios que desenvolvan a súa actividade exclusivamente a través do exercicio profesional por conta propia poderán acceder voluntariamente ós procedementos de recoñecemento do desenvolvemento profesional, na forma en que a correspondente Administración sanitaria determine. En todo caso, os ditos profesionais deberán supera-las mesmas avaliacións que se establezan para quen presente servizos por conta allea en centros sanitarios.

Artigo 39. *Homologación do recoñecemento do desenvolvemento profesional.*

O Consello Interterritorial do Sistema Nacional de Saúde, por proposta da Comisión de Recursos Humanos e óda a Comisión Consultiva Profesional, establecerá os principios e criterios xerais para a homologación do recoñecemento do desenvolvemento profesional en todo o Sistema Nacional de Saúde, especialmente no relativo ás denominacións dos distintos graos, ós sistemas de valoración dos méritos, á composición dos comités de avaliación e ó recoñecemento mutuo dos graos alcanzados polos profesionais dos distintos servizos de saúde.

TÍTULO IV

Do exercicio privado das profesións sanitarias

Artigo 40. *Modalidades e principios xerais do exercicio privado.*

1. No ámbito da sanidade privada, os profesionais sanitarios poderán exercer a súa actividade por conta propia ou allea.

2. A prestación de servizos por conta propia ou allea poderase efectuar mediante calquera das formas contractuais previstas no ordenamento xurídico.

3. Os servizos sanitarios de titularidade privada estarán dotados de elementos de control que garantan os niveis de calidade profesional e de avaliación establecidos nesta lei de acordo cos seguintes principios:

a) Dereito a exercer a actividade profesional adecuada á titulación e categoría de cada profesional.

b) Respecto da autonomía técnica e científica dos profesionais sanitarios.

c) Marco de contratación estable, motivación para unha maior eficiencia e estímulos para o rendemento profesional.

d) Participación na xestión e organización do centro ou unidade á que pertenza.

e) Dereito e deber de formación continuada.

f) Avaliación da competencia profesional e da calidade do servizo prestado.

g) Garanti-la responsabilidade civil profesional ben a través de entidade aseguradora, ben a través doutras entidades financeiras autorizadas a conceder avais ou garantías.

h) Libre competencia e transparencia do sistema de contratación.

i) Liberdade de prescrición, atendendo ás esixencias do coñecemento científico e á observancia da lei.

Artigo 41. *Prestación de servizos por conta allea.*

1. Os profesionais sanitarios que presten a súa actividade en centros ou servizos sanitarios privados por conta allea teñen dereito a ser informados das súas funcións, tarefas e cometidos, así como dos obxectivos asignados á súa unidade e centro sanitario e dos sistemas establecidos para a avaliación do cumprimento destes.

2. Os ditos profesionais sanitarios están obrigados a exercer a profesión, ou desenvolve-lo conxunto das funcións que teñan asignadas, con lealdade, eficacia e con observancia dos principios técnicos, científicos, profesionais, éticos e deontolóxicos que sexan aplicables.

3. Así mesmo están obrigados a manter debidamente actualizados os coñecementos e aptitudes necesarios para o correcto exercicio da profesión ou para o desenvolvemento das funcións que correspondan á súa titulación.

4. A avaliación regular de competencias e os sistemas de control de calidade previstos nesta lei serán aplicados nos centros privados que empreguen profesionais sanitarios mediante o réxime de prestación de servizos por conta allea. O sistema de desenvolvemento profesional articularase nestes centros conforme o establecido para estes no título III desta lei.

Artigo 42. *Prestación de servizos por conta propia.*

1. Co fin de garanti-la titulación oficial de profesionais e especialistas, a calidade e seguridade dos equipamentos e instalacións, e a suxeición á disciplina profesional e ós outros requisitos e garantías que se determinan nesta lei, tódolos contratos de prestación de servizos sanitarios, así como as súas modificacións, que se realicen entre profesionais sanitarios, entre profesionais e centros sanitarios ou entre profesionais e entidades de seguros que operen o ramo de enfermidade, formalizaranse por escrito.

2. Os profesionais sanitarios que exerzan exclusivamente mediante a prestación de servizos por conta propia poderán acceder voluntariamente ó sistema de desenvolvemento profesional na forma prevista no título III desta lei.

Artigo 43. Rexistros de profesionais.

Os centros sanitarios e as entidades de seguros que operen o ramo de enfermidade a que se refiren os artigos 41 e 42 establecerán e manterán actualizado un rexistro dos profesionais sanitarios cos que manteñan contratos de prestación de servizos por conta propia ou allea.

Conforme o previsto no artigo 5.2 desta lei, o dito rexistro será público no que se refire ó nome, titulación, especialidade e, se é o caso, categoría e función do profesional.

Os criterios xerais e requisitos mínimos dos ditos rexistros serán establecidos polas comunidades autónomas dentro dos principios que determine o Consello Interterritorial do Sistema Nacional de Saúde, que poderá acorda-la integración destes ó Sistema de Información Sanitaria do Sistema Nacional de Saúde.

Artigo 44. Publicidade do exercicio profesional privado.

1. A publicidade dos servizos e prestacións ofrecidos ó público polos profesionais sanitarios deberá respectar rigorosamente a base científica das actividades e prescricións, e será obxectiva, prudente e veraz, de modo que non levante falsas esperanzas ou propague conceptos infundados.

2. Os profesionais sanitarios poderanlles facilitar ós medios de comunicación, ou expresar directamente neles, informacións sobre as súas actividades profesionais, sempre que a información facilitada sexa verídica, discreta, prudente e se manifeste de maneira facilmente comprensible para o colectivo social ó que se dirixe.

3. Non poderán ser obxecto de publicidade as actividades ou produtos sanitarios non autorizados, ou sobre os que non exista evidencia dos seus efectos benéficos para o ser humano, quedando prohibida a publicidade de produtos e servizos de carácter crencial e dos produtos-milagre.

4. O incumprimento e, se é o caso, a sanción que corresponda, do disposto nos puntos anteriores esixirase de acordo coa Lei 14/1986, xeral de sanidade, e, no que sexan de aplicación, coas leis 26/1984, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, e 34/1988, xeral de publicidade.

Artigo 45. Seguridade e calidade no exercicio profesional privado.

1. As consultas profesionais deberán cumprilos requisitos de autorización e acreditación que, atendendo ás específicas características destas, determinen os órganos competentes das comunidades autónomas.

2. As garantías de seguridade e calidade son aplicables a tódalas actividades sanitarias privadas, con independencia do financiamento das prestacións que estean ofrecendo en cada momento.

Correspóndelles ás administracións sanitarias públicas, respecto dos profesionais e centros establecidos no seu ámbito xeográfico, velar polo cumprimento das garantías a que se refire o parágrafo anterior, para o cal poderán recada-la colaboración de axencias de calidade ou organismos equivalentes, ou dos colexios profesionais no caso das consultas profesionais nos termos que regulamentariamente se determinen.

Artigo 46. Cobertura de responsabilidade.

Os profesionais sanitarios que exerzan no ámbito da asistencia sanitaria privada, así como as persoas xurídicas ou entidades de titularidade privada que presten calquera clase de servizos sanitarios, veñen obrigados

a subscribi-lo oportuno seguro de responsabilidade, un aval ou outra garantía financeira que cubra as indemnizacións que se poidan derivar dun eventual dano ás persoas causado con ocasión da prestación de tal asistencia ou servizos.

As comunidades autónomas, no ámbito das súas respectivas competencias, determinarán as condicións esenciais do aseguramento, coa participación dos profesionais e do resto dos axentes do sector.

No suposto de profesións colexiadas, os colexios profesionais poderán adopta-las medidas necesarias para facilitarlles ós seus colexiados o cumprimento desta obriga.

TÍTULO V**Da participación dos profesionais****Artigo 47. Comisión Consultiva Profesional.**

1. A Comisión Consultiva Profesional é o órgano de participación dos profesionais no sistema sanitario e no desenvolvemento, planificación e ordenación das profesións sanitarias.

2. En relación co desenvolvemento profesional, as funcións da comisión abrangerán os ámbitos relativos á formación, ó sistema do seu recoñecemento e a avaliación de competencias.

Artigo 48. Composición e adscrición.

1. A Comisión Consultiva Profesional ten a seguinte composición:

a) Catro representantes do Consello Nacional de Especialidades en Ciencias da Saúde, designados polo propio consello.

b) Dous representantes de cada unha das profesións sanitarias ás que se refiren o artigo 6.2, parágrafos a) e b), e o artigo 7.2, parágrafo a), desta lei, designados polos correspondentes consellos xerais de colexios.

c) Un representante de cada unha das profesións sanitarias ás que se refire o artigo 6.2, parágrafos c) e d), desta lei, designado polos correspondentes consellos xerais de colexios.

d) Un representante das profesións sanitarias ás que se refire o artigo 6.3 desta lei, designado de común acordo polos consellos xerais de colexios ou polos colexios nacionais das correspondentes profesións.

e) Un representante das profesións sanitarias ás que se refire o artigo 7.2, parágrafos b) a g), desta lei, designado de común acordo polos consellos xerais de colexios ou polos colexios nacionais das correspondentes profesións.

f) Un representante das profesións sanitarias ás que se refire o artigo 2.3, segundo parágrafo, desta lei, designado de común acordo polos consellos xerais de colexios ou, no seu defecto, as organizacións científicas.

g) Un representante do conxunto de profesionais sanitarios a que se refire o artigo 3.2.a) desta lei, designado de común acordo polas organizacións científicas e colexios oficiais destes.

h) Un representante do conxunto de profesionais sanitarios a que se refire o artigo 3.2.b) desta lei, designado de común acordo polas organizacións científicas destes.

i) Catro profesionais sanitarios de recoñecido prestixio no ámbito asistencial, designados pola Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde.

j) Dous profesionais sanitarios de recoñecido prestixio no ámbito asistencial, designados polas asociacións e entidades que operen na sanidade privada.

2. Os membros da Comisión Consultiva Profesional serán designados para un período de catro anos, e poderán ser novamente designados unicamente para outro período da mesma duración.

Non obstante, os membros da comisión cesarán nas súas funcións cando así o acorden os órganos, corporacións ou asociacións que acordaron o seu nomeamento.

3. A Comisión Consultiva Profesional está adscrita ó Ministerio de Sanidade e Consumo, que prestará o apoio técnico e administrativo necesario para o seu correcto funcionamento.

Artigo 49. *Réxime de funcionamento.*

1. A Comisión Consultiva Profesional aprobará o seu propio regulamento de réxime interior, que se adaptará ó disposto sobre o funcionamento dos órganos colexiados na Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

2. A comisión elixirá, de entre os seus membros, o presidente e o vicepresidente.

3. As funcións de secretario da comisión, con voz pero sen voto nas súas reunións, serán desempeñadas polo funcionario que designe o Ministerio de Sanidade e Consumo.

4. A comisión funcionará en pleno e nas comisións e grupos de traballo que a propia comisión decida constituír.

5. O pleno da comisión reunirse, alomenos, dúas veces ó ano.

Artigo 50. *Funcións.*

A Comisión Consultiva Profesional desenvolverá as funcións de asesoramento en tódolos ámbitos do desenvolvemento e a ordenación profesional e, especialmente, as seguintes:

a) As que correspondan como órgano de apoio á Comisión de Recursos Humanos do Sistema Nacional de Saúde nos ámbitos do desenvolvemento profesional a que se refire o artigo 40 da Lei de cohesión e calidade do sistema nacional de saúde e as disposicións desta lei.

b) As de elaboración, con informes ou propostas, se é o caso, das diferentes organizacións e sociedades científicas, do informe anual sobre o estado das profesións sanitarias, que deberá incluír unha análise da situación das ditas profesións.

c) As de elaboración de propostas de carácter xeral, que se incluírán, se é o caso, no informe previsto no parágrafo anterior, sobre a organización, réxime de prestación de servizos e ordenación das profesións sanitarias, dirixidas ó Consello Interterritorial do Sistema Nacional de Saúde, ó Ministerio de Sanidade e Consumo e ás comunidades autónomas.

d) As de mediación e proposta de solución nos conflitos de competencias entre as distintas profesións sanitarias.

Disposición adicional primeira. *Relación laboral especial de residencia.*

1. A relación laboral especial de residencia é aplicable a quen reciba formación dirixida á obtención dun título de especialista en ciencias da saúde, sempre que tal formación sexa realizada polo sistema de residencia previsto no artigo 20 desta lei, en centros, públicos ou privados, acreditados para impartir-la dita formación.

Os residentes serán a consideración de persoal laboral temporal do servizo de saúde ou centro en que reciban a formación, e deberán desenvolver-lo exercicio profesional e as actividades asistenciais e formativas que dos programas de formación se deriven.

2. O Goberno regulará, mediante real decreto, a relación laboral especial de residencia, de acordo coas normas da Comunidade Europea que resulten aplicables e establecendo, ademais das peculiaridades da súa xornada de traballo e réxime de descansos, os supostos de resolución dos contratos cando non se superen as avaliacións establecidas, os procedementos para a revisión das avaliacións outorgadas, a duración máxima dos contratos en función da duración de cada un dos correspondentes programas formativos, e os supostos excepcionais para a súa posible prórroga cando se produzan casos, non imputables ó interesado, de suspensión da relación laboral.

3. A relación laboral especial de residencia aplicase tamén naqueles supostos de formación en áreas de capacitación específica que, conforme o establecido no artigo 25, sexan desenvolvidas polo sistema de residencia previsto no artigo 20 desta lei.

Disposición adicional segunda. *Reserva de denominacións.*

Só se poderán utilizar, no exercicio profesional público e privado, as denominacións dos títulos de especialista, as dos diplomas de áreas de capacitación específica, as dos diplomas de acreditación e de acreditación avanzada, e as dos graos do desenvolvemento profesional, cando tales títulos, diplomas ou graos foran obtidos, homologados ou recoñecidos de acordo co disposto nesta lei e nas demais normas aplicables.

Non se poderán utilizar outras denominacións que, polo seu significado, poidan induci-la confusión con aquelas.

Disposición adicional terceira. *Formación de especialistas sanitarios en prazas da Rede Sanitaria Militar.*

1. Corresponderalle ó Ministerio de Defensa a proposta prevista no artigo 22.5 desta lei respecto do número de especialistas en ciencias da saúde que se formarán anualmente en centros acreditados da Rede Sanitaria Militar.

2. O acceso á formación nas prazas a que se refire esta disposición adicional será regulado polo Ministerio de Defensa e, sen prexuízo do cumprimento do resto dos requisitos previstos no artigo 20.3 desta lei, non resultará aplicable a relación laboral especial de residencia ó persoal militar que se forme nelas.

Disposición adicional cuarta. *Efectos retributivos do sistema de desenvolvemento profesional.*

Os efectos que sobre a estrutura das retribucións e a contía destas se puideren derivar do recoñecemento de graos de desenvolvemento profesional negociaranse en cada caso coas organizacións sindicais que, a teor do disposto na normativa aplicable, corresponda.

Disposición adicional quinta. *Aplicación desta lei ás profesións sanitarias.*

Sen prexuízo do establecido nos artigos 2, 4.2, 6 e 7, o resto das disposicións desta lei só se aplicarán ós titulados previstos nos ditos artigos cando presten

os seus servizos profesionais en centros sanitarios integrados no Sistema Nacional de Saúde ou cando desenvolvan o seu exercicio profesional, por conta propia ou allea, no sector sanitario privado.

Disposición adicional sexta. *Exclusións á aplicación desta lei por motivos de seguridade pública.*

Por motivos de seguridade pública, poderán non resultar aplicables os principios establecidos nos parágrafos d) e e) do artigo 5.1 desta lei, nin ser de carácter público o rexistro establecido no seu artigo 5.2.

Disposición adicional sétima. *Carácter de profesionais sanitarios.*

1. O establecido nesta lei enténdese sen prexuízo do carácter de profesionais sanitarios que presentan os axudantes técnicos sanitarios e demais profesionais que, sen posuí-lo título académico a que se refire o artigo 2, se atopan habilitados, por norma legal ou regulamentaria, para exercer algunha das profesións previstas no dito precepto.

2. Terán carácter de profesionais sanitarios os licenciados en ciencia e tecnoloxía dos alimentos cando tales titulados desenvolvan a súa actividade profesional en centros sanitarios integrados no Sistema Nacional de Saúde ou cando desenvolvan o seu exercicio profesional, por conta propia ou allea, no sector sanitario privado.

Disposición adicional oitava. *Réxime de infraccións e sancións.*

As administracións sanitarias públicas e as entidades profesionais de dereito público, no ámbito das súas respectivas competencias, garantirán que o exercicio das profesións sanitarias se desenvolva de acordo co previsto nesta lei e nas demais normas aplicables.

Para estes efectos, as infraccións do disposto nesta lei quedan sometidas ó réxime de infraccións e sancións establecido no capítulo VI do título I da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, sen prexuízo, se é o caso, das responsabilidades civís, penais, estatutarias e deontolóxicas, de acordo co previsto no ordenamento xurídico vixente.

Disposición adicional novena. *Avaliación do desenvolvemento profesional en centros sanitarios de investigación.*

Nos centros sanitarios de investigación, o sistema de avaliación do desenvolvemento profesional dos profesionais sanitarios a que se refire esta lei adaptarase ás características específicas destes, avaliándose, entre outros, a calidade e relevancia do traballo científico segundo resultados, a implicación organizativa e a capacidade de liderado na dirección de proxectos e formación de persoal investigador.

Disposición adicional décima. *Dirección de centros sanitarios.*

As administracións sanitarias establecerán os requisitos e os procedementos para a selección, nomeamento ou contratación do persoal de dirección dos centros e establecementos sanitarios dependentes destas.

Igualmente, as administracións sanitarias establecerán os mecanismos de avaliación do desempeño das funcións de dirección e dos resultados obtidos, avaliación que se efectuará con carácter periódico e que poderá supor, se é o caso, a confirmación ou remoción do interesado en tales funcións directivas.

Disposición transitoria primeira. *Aplicación progresiva do artigo 22.2 desta lei.*

O novo modelo de proba para o acceso á formación sanitaria especializada previsto no artigo 22.2 desta lei implantarase de maneira progresiva durante os oito anos posteriores á entrada en vigor desta norma.

Disposición transitoria segunda. *Implantación do sistema de desenvolvemento profesional.*

As administracións sanitarias determinarán os prazos e períodos para a aplicación do sistema de desenvolvemento profesional previsto no título III, dentro do criterio xeral de que no prazo de catro anos a partir da entrada en vigor desta lei se deberán ter iniciado os procedementos para a súa implantación en tódalas profesións sanitarias previstas nos artigos 6 e 7.

Disposición transitoria terceira. *Definición e estruturación das profesións sanitarias e dos profesionais da área sanitaria de formación profesional.*

1. Os criterios de definición e estruturación de profesións sanitarias e profesionais da área sanitaria de formación profesional que se conteñen nos artigos 2 e 3 desta lei manteranse en tanto se leve a cabo a reforma ou adaptación das modalidades cíclicas a que se refire o artigo 88 da Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades, para a súa adecuación ó espazo europeo de ensino superior.

Unha vez producida a dita reforma ou adaptación, os criterios de definición das profesións sanitarias e dos profesionais da área sanitaria da formación profesional e da súa estruturación serán modificados para adecualos ó que se prevexa nesta.

2. O Goberno procederá á reordenación das funcións dos distintos departamentos da Administración xeral do Estado en materia de formación sanitaria especializada cando iso resulte aconsellable para adaptala ó que prevexan as normas da Comunidade Europea en relación cos requisitos de acceso ás actividades profesionais.

Disposición transitoria cuarta. *Especialidades sanitarias das cales o sistema de formación non é o de residencia.*

No prazo de cinco anos desde a entrada en vigor desta lei, o Goberno modificará, suprimirá ou adaptará o seu sistema de formación ó previsto no artigo 20, no caso das especialidades sanitarias das cales a formación non se realiza polo sistema de residencia.

Disposición transitoria quinta. *Creación de novos títulos de especialista en ciencias da saúde.*

Cando, conforme o previsto no artigo 16 desta lei, sexan establecidos novos títulos oficiais de especialista en ciencias da saúde, o Goberno adoptará as medidas oportunas para posibilita-lo acceso ó novo título dos profesionais que prestasen servizos no ámbito da nova especialidade e cumpran os requisitos que regulamentariamente se establezan. Así mesmo, adoptará as medidas oportunas para a inicial constitución da correspondente Comisión Nacional da Especialidade.

Disposición transitoria sexta. *Constitución de órganos colexiados.*

En tanto se constitúen os órganos colexiados a que se refiren os artigos 27 a 30 desta lei, as funcións que

a estes se lles atribúen serán desempeñadas polas comisións e consellos existentes con anterioridade á entrada en vigor desta norma.

Disposición derogatoria única. *Derogación de normas.*

1. Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ó establecido nesta lei.
2. Queda derogada a Lei 24/1982, do 16 de xuño, sobre prácticas e ensinos sanitarios especializados, derogación que terá efectividade cando entre en vigor o real decreto sobre a relación laboral especial de residencia que se prevé na disposición adicional primeira desta lei.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

1. Esta lei apróbase de acordo coas competencias exclusivas que lle asigna ó Estado o artigo 149.1.1.^a e 16.ª da Constitución, e os seus preceptos son bases da sanidade.
2. Exceptúanse do establecido no punto anterior o capítulo III do título II desta lei, a súa disposición adicional terceira e as súas disposicións transitorias primeira e cuarta, que se aproban en uso das competencias que ó Estado lle asigna en exclusiva o artigo 149.1.30.^a da Constitución para a regulación das condicións de obtención, expedición e homologación de títulos profesionais.
3. Exceptúanse do establecido no punto 1 anterior os artigos 8.2 e 20.3.f) e a disposición adicional primeira desta lei, que se aproban ó abeiro das competencias exclusivas que lle asigna ó Estado o artigo 149.1.7.^a da Constitución para o establecemento da lexislación laboral.
4. O disposto nos puntos anteriores serao sen prexuízo do establecido no Réxime Foral de Navarra.

Disposición derradeira segunda. *Informes sobre financiamento.*

O órgano colexiado interministerial previsto na disposición derradeira segunda da Lei 16/2003, do 28 de maio, de cohesión e calidade do sistema nacional de saúde, emitirá informe preceptivamente sobre aqueles asuntos derivados da aplicación desta lei.

Sen prexuízo da responsabilidade financeira das comunidades autónomas conforme o establecido na Lei 21/2001, do 27 de decembro, e de acordo co principio de lealdade institucional nos termos do artigo 2.1.e) da Lei orgánica 8/1980, do 22 de setembro, de financiamento das comunidades autónomas, o informe elaborado será presentado polo dito órgano colexiado ó Consello Interterritorial do Sistema Nacional de Saúde. Pola súa parte, o Ministerio de Facenda trasladará este informe ó Consello de Política Fiscal e Financeira, para proceder á súa análise, no contexto do dito principio de lealdade institucional, e, se é o caso, propoñe-las medidas necesarias para garanti-lo equilibrio financeiro.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

Esta lei entrará en vigor o día seguinte ó da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,
Mando a tódolos españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 21 de novembro de 2003.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21341 LEI 45/2003, do 21 de novembro, pola que se modifica a Lei 35/1988, do 22 de novembro, sobre técnicas de reprodución asistida. («BOE» 280, do 22-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban tódolos que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

Desde a promulgación da Lei 35/1988, do 22 de novembro, sobre técnicas de reprodución asistida, producíronse avances considerables no ámbito da técnica e da práctica médica. Como consecuencia, reducíronse os riscos relacionados cos tratamentos, melloráronse as taxas de embarazos e nacementos, e contribuíuse, en definitiva, a resolver de maneira máis eficaz os problemas de infertilidade de moitas parellas.

Como xa quedaba recollido na exposición de motivos da propia Lei 35/1988, «os avances científicos... cursan xeralmente por diante do dereito, que se atrasa na súa acomodación ás consecuencias daqueles. Este asincronismo entre a ciencia e o dereito orixina un baleiro xurídico respecto de problemas concretos, que se debe solucionar, se non é á custa de deixa-los individuos e a sociedade mesma en situacións determinadas de indefensión. As novas técnicas de reprodución asistida foron xeradoras de tales baleiros, polas súas repercusións xurídicas de índole administrativa, civil ou penal. Faise precisa unha revisión e valoración de cantos elementos conflúen na realización das técnicas de reprodución asistida, e a adaptación do dereito alí onde proceda».

Durante os 15 anos de vixencia da Lei 35/1988, a investigación e a práctica médica no ámbito da reprodución humana asistida superaron as previsións contidas naquela. Así mesmo, o paso do tempo puxo de manifesto a existencia dalgúns limitacións na norma, que deron lugar a situacións de certa inseguridade xurídica e a problemas dun calado ético e sanitario considerable. Sen ningunha dúbida, o máis importante destes problemas foi a acumulación dun elevado número de preembrións humanos sobranceiros o destino dos cales está aínda sen precisar.

A Lei 35/1988 prevía a crioconservación dos preembrións humanos sobranceiros da fecundación in vitro (FIV). Segundo e seu artigo 11, «os preembrións sobranceiros dunha FIV, por non transferidos ó útero, crioconserváranse nos bancos autorizados, por un máximo de cinco anos», a expensas de que sexan solicitados polas parellas proxenitoras ou sexan doados a outras parellas que o soliciten. Unha vez superado o prazo dos cinco anos, a norma non especifica cáal debería se-lo destino dos preembrións crioconservados non transferidos.

Tanto a Comisión Nacional de Reproducción Humana Asistida coma o Comité Asesor de Ética de Ciencia e Tecnoloxía aconsellaron unha intervención expresa do lexislador para modifica-la normativa, co obxecto de resolve-la inseguridade xurídica creada e resolve-los problemas que dela se derivaron.

En paralelo á aparición das limitacións da lexislación española en materia de FIV, producíronse algúns descubrimentos científicos que elevaron o interese polo aproveitamento dos preembrións supernumerarios ou sobranceiros con fins de investigación. Entre eles cabe destacar especialmente os descubrimentos que se están producindo no ámbito das células troncaís procedentes de diferentes tipos de tecidos. Os primeiros descubri-